

Del Centre Catalanista

En la darrera Junta General que el Centre Catalanista va tenir el dia 25 d'aquest, fou presentada i aprovada per unanimitat la següent:

EXPOSICIÓ

Els que sotscriuen, membres de la Junta que regeix aquest Centre Catalanista, i convencuts del sentit francament negatiu de l'actuació del mateix, davant de la Junta General de socis avui reunida fan seves les clares i terminants declaracions que segueixen:

El fracàs en el qual indubtablement seràn caigudes totes les iniciatives forjades en el desig de fer renàixer aquest Centre a una vida que dissortadament ja no pot atenyir, inspira solament una ansia d'abandó i una fatal corrent d'excepticisme geladora de tots els esforços. Com enduts per una força ignorada nascuda d'una mena de pecat original que emmenés les passes del nostre Centre, veiem que són vençudes ja abans de clarament manifestar-se totes les nobles aspiracions sugerides per una nova idealitat creadora. I també,—perquè negar-ho?—sentim emboirar-se en la serenor dels nostres entusiasmes les paraules que puguin dictar-nos, com una desitjança suprema, tots els neguits joveus que ens emprenyen.

Però darrera tot això que portem dit, i que sembla un plany brollat de l'amargor d'uns desenganyos, hem d'affirmar el ple convenciment de la necessitat de que existeixi un Casal que sigui el recullidor de les energies suara endormiscades, i que en ansies de barboteigs tot just humils llencen el gest superb d'una fortitud esperançadora per a la nostra Catalunya-Mare. I ja afirmem que, per disort, no és el nostre Centre cridat a ésser el captador de les energies empordaneses per a endur-se-les a la immensa resclosa del sentit nacional català. I és per això que creiem ja hora arribada de començar novament la tasca, però basant-la en altres fonaments que puguin donar-nos la seguretat de les coses fortes i la impressió dels nobles continguts espirituals.

Tot just era el passat dijumenge que en la capital catalana s'era estès en ordre de combat un nombrosíssim estol de patriotes que segueixen les orientacions de la «Lliga Regionalista», únic partit organitzat que per a fer triomfar les seves aspiracions té Catalunya actualment. I als parlaments d'aquella diada, prenyats d'un geste viril, hauríem de respondre-hi nosaltres alçant damunt el nom de la «Lliga Regionalista» el futur torrió de les nostres ansies patriòtiques.

No per a vetllar el foc sagrat sota el pes d'una quietut ensopidora, sino per a ésser hardit tramontanal que el faci guspirejar en desitjos sublims, és que hem de recomençar la tasca. Davant la xorquía de la política mes quina, siem capdevanters d'uns desitjos de veritable vida nova.

Per tant, íntegra concreció de ço que portem dit, proposem a la Junta General de socis se serveixi acordar:

1.er Queda disolt en principi el Centre Catalanista de Fígues.

2.º A fi de desenvolilar en més ampli sentit l'actuació que s'havia proposat dur a cap el disolt Centre Catalanista, s'accorda la constitució d'una altra Societat, adherida a la «Lliga Regionalista» de Barcelona, i de caràcter comarcal.

3.er Se facilita a l'actual Junta del Centre Catalanista per a dur a terme la constitució de la nova Societat proposada, si bé aquella deurà posar-se en avinença amb la Junta Consultiva del mateix Centre.

4.art En tant no estiguï definitivament constituïda la nova Societat, continuaràn les coses igual que ara, o sia seguint d'una manera oficial en peu l'anomenat Centre Catalanista.

Això és tot el que tenien per dir els firmants, i que ho deixen confiat al clar patriotisme dels senyors socis.

Fígues, a 25 de Maig de 1916.

JAUME MAURICI, President.—JOAN COLL, Vocal-Secretari.—ALBERT GURI, Tresorer.

Complint, doncs, amb les proposicions aprovades sabem que ja han començat els treballs de constitució de la nova entitat, i creiem que relativament dintre no molt temps podrà realitzar-se la seva inauguració oficial.

Jornades d'Itàlia

La pintura a Padua Giotto i Mantegna

I

Mes que un estudi sobre aquets dos insignes pintors, serà aquest un recorregut, oportú ara que som a Padua, perque en aquesta ciutat han deixat ambdós mestres part importantíssima de la seva obra.

Giotto hi arriba en els primers anys del segle XIV, invitat per la família Scrovegni a decorar la capella que es construí en el mateix emplaçament del antic anfiteatre romà, d'aon li ve el nom de «*Madonna dell'Arena*». Trentavuit son les composicions executades al fresc; els seus assumptes son presos de la vida de la Verge i de la de Jesucrist, i ademés hi ha el «Judiç Final», l'*«Infern»* i el *«Paradís»*. Si la figura humana comença a esser rica de contingut psicològic, les personificacions de qualitats abstractes i els símbols religiosos adquereixen mercés a l'obra de Giotto tanta precisió i claritat que han de servir de tipus a tots els artistes que tractaran en lo successor aquests assumptes.

«El conjunt d'aquestes pintures —diu un autor— marca una època no tant sols en la l'història del art, si no en la mateixa història del esperit humà».

Giotto, auxiliat per sos deixebles, trevallà tres anys seguits en la *«Madonna dell'Arena»*.

Separant-se de la rigidez de la primitiva pintura cristiana, dona vida i sentimental expressió a les figures, estudiant en la natura les actituds dels personatges i la forma de tota cosa, rompent els formulismes de l'època anterior —impregnada dels principis bicantins d'un art rigit, hieràtic, inexpressiu i convencional— i preparant així el camí a tot l'art del perevidre.

De la seva iniciació en l'art de la pintura ens parla Vassari, qui ens conta com Giotto nasqué a Vespignano, prop de Florencia, i a la edat de 10 anys guardava un remat de xais; portat per llur inclinació dibuixava en les roques o en l'arena els models que la natura li oferia. Passava un jorn Cimabue, el pintor, per casualitat, i al veure'l en tal ocupació, en resta maravellat, demdnant-li si volia seguir-lo, que ell l'ensenyaria a pintar molt belles coses. Aquesta es la narració de Vassari, i no sembla pas inverosímil ni exagerada; mes un deliciós escrit anònim del segle XIV dona una ingènu versió que no s'adapta a lo que ens diu el mestre d'Arezzo; aquest anònim trescentista diu així:

«Giotto similmente fu dipintore et maestro grande in quella arte, tanto che non solamente in Firenze, donde era nato, ma per tutta Italia corse il nome suo. Et dicesi che'l padre de Giotto l' aveva posto all'arte della lana, et ogni volta ch' egli n'andava à bottega, si fermava et ponea alla bottega di Cimabue.

Il padre domandò il lanaiuolo con cui avea posto Giotto, com' egli facea: risposegli: egli è gran tempo ch' egli non v'era stato.

Trovò ultimamente ch' egli si rimanea co'dipintori, dove la nature sua il tirava.

Ond'egli per consiglio de Cimabue il levo dall'arte della lana, et poselo à dipignere.»

**

Del seu origen de pastor sembla provenir-li la facilitat amb que interpreta les actituds de les besties que sovint coloca en els seus quadres (xais, gossos, etc.) i la veritat en el moviment, cosa que amb dificultat conseguiren els mestres dels cincents.

Leonardo de Vinci fa observar això mateix.

Giotto coloca els seus assumptes en

plena natura, mes sempre, tant els paisatges com els fondos d'arquitectura, son per a ell cosa secundaria.

JOAN BORDÀS.
Arquitecte.

Secció Literaria

Encís del Maig

Un lleu desig traspíu del baume de les flors estèss com una ofrena.
I cada fulla nova, ungida de clarors, transllíu la llum serena:
la llum esmortuïda que en resplendor s'encén damunt les altes portes,— i es perd enlla dels plans on viu l'encantament de les glàcies mortes.

Semblant ruixada d'or, cauen del taronger les flors tot just florides, i en mig els rústics peus dels arbres del verger moren repenedides.

O Maig, encís del Maig, qui ets el prometedor del tardor Setembre! el temps de plenitud on mostra's temptador el fruit d'èpica sembra.

Perdudes pels jardins, ressonen psalmejants veus clares de donzell, preludi esperançat del ritme dels llurs cants que un riure descapella.

I és tota escabellada de son riure d'argent (o folla mel-lodia!) la bruna donzelleta que deixa en son accent llangors de poesia.

JAUME MAURICI.

L'Emigrant

(Acabament)

III

El doctor és fora. Els amics tracten de fer-li creure que no està tan mal com ell se pensa, a lo que contesta ell:

—El doctor! ¿Qué sab el doctor? Fa tres mesos que m' visita i ha dit sempre lo mateix. ¡El doctor! Ell en mata tant com la malaltia... ¡Aquest maleït parlar que m' fa recordar que soc en país estrany...! Soc en aquell país que ens pinten tan bonic els que n'arriben rics... en aquell país de la *plata*, en aquell país dels *terrenys*, i a mi la *plata*, els *terrenys*, el parlar, tot, tot se m' ha ficat al cap, donant-me en canvi, aquesta febre, aquest rosé que m' pren la vida. ¡Tots proven de consolar-me! Mes... a pesar de les paraules del doctor, a pesar de vostres bones intencions, sé que no puc viure gaire temps... i després... millor! ¡Si tampoc puc tornar a Catalunya!

El pobre emigrant se fadiga enraonant i es veu obligat a restar silenciós.

¡Preludi de mort!

IV

Mes ell pensa, el seu cervell treballa, la febre el fa treballar, i es recorda de tot. Recorda sa infantesa, somrient sempre, correjant per mig d'arbredes i saltant ribastos amb alegria. Els amics, la escola. Recorda el mestre reputani que l'ensenyava a ser bo. A ser creient. A ser cristian. Recorda les lligons de geografia, en les quals hi començà a veure l'Amèrica, l'il·lusió d'infant que li deien que l'Amèrica havia d'ésser el seu perevidre. Ja la estimava ell, de petit, aquella Amèrica que l'ha fet desgraciat. La veia coberta d'or, d'alegria, la veia que'l cridava...

Recorda que li tardava ésser gran per a puguer anar-hi... per a poguer anar-hi... a morir!

Recorda son primer amor. ¡Son únic amor! Son amor satisfet únicament d'esperança i d'il·lusió.

Son amor!...

Una nena... que sempre reia! Que sempre estava joiosa. Se'n va enamorar al veure-la riure. Sa alegria el contagia. El temps transcorria feliç a vora seu. Li doava sempre haló per a emprendre el viatge... No ella sola, no! ¡Tohom n'hi donava! —Ets intel ligent—li deien—¿Que hi fas aquí, que tot és miseria? —I ell, pensava, pensava, i li dolia deixar a sa estimada, sos pares...

Recorda que ja al parlar de marxar, d'embarcar-se, una cosa que tota la vida l'havia pensada, una cosa ja imprescindible en ell... sentí son primer enyorament, i li fou fatal, que li ha durat fins ara, que li durà fins a la mort.

V

Recorda el tó de la sirena del vaixell que li feu l'impressió d'una punyalada en mig del cor. El vaixell que s'allunyava de sa terra i ell, a popa, amb la mirada fixa al moll, on hi deixava tots sos amors. La primera nit que passà fonda com altres emigrants com ell tristes, com ell enyorant-se, cantaven amb llàstima veu, la joia de les cançons catalanes

Dolça Catalunya

Patria del meu cor.

Quan de tu s' allunya

d'enyorança 's mor...

Recorda les nits del viatge... tan solitaires. En mig d'aquella gent estrangera! De tots els països! Tots amb cara trista, groga per l'insonni i pel sofriament.

Després l'arribada a Amèrica! Crits xardorosos d'alegria, retrunyien per l'espai! Aquell moment en el vaixell el dia del desembarcament corria d'un lloc a l'altre, sens mirar el que feien de contents! Tohom sobre coberta, vora la porta de sortida, amb les maletes, sacs

de viatge, esperant que obrissin per a ésser els primers en trepitjar la terra americana tan somniada. Ja no cantaven planyidores cançons del país, no. Qualsevol cosa, lo més alegre, tot guaitant el vaixell que anava entrant a port.

Para el vaixell. Els crits de visca es confonen amb tantes llengües barrejades i després de mil coses... tothom baixa!

Ningú es girava per a despedir-se del vaixell quells havia portat allí. Tothom marxava sens dir-li adéu!

Recorda que ja era de nit, quan entraren a la gran ciutat. Que l'endemà era diumenge, que començava a buscar treball i no'n trobà, que tothom era més savi que ell, que anà perdent el humor, la gana; que caigué malalt i que no'n ha curat més.

VI

Tot ho recorda el pobre emigrant i al recordar-ho, a voltes els seus ulls preneu una lluentor que espanta, sa cara s'estremeix i cauen amagant algunes llàgrimes que li escaiden les galtes.

Ara, se sent morir, morir d'enyorança, sense cap coneixement de sa família, sense l'últim bes de la mort.

La febre s'apodera més enèrgicament del seu cos, i el fa delirar, i en el seu deliri, somnia grandesses, palau, amors, i això el fadiga i té un fort desmai que dura llargues estones.

Els seus amics, s'alarmen, veuen que la mort volta a l'entorn de son company, d'aquell pobre ser tan desgraciat.

Però, després de molts esforços, logra animar-se, i amb una vivor alarmant, amb geni extraordinari, protesta, protesta enèrgicament de que vinga la mort a buscar-lo, tan jove.

—La revifalla de la mort!

VII

Vol despedir-se dels seus pares. De tothom. —Vicens... pren la ploma. Jo vui dictar-la. —L'amic amb llàgrimes als ulls i el pols tremolós, l'obeeix, i escriu lo que ell li dicta, escriu l'últim halé d'una vida que se'n va.

«Estimats pares. Llegiu aquesta carta, que és la última nova que sabreu de vostre fill. Vostra joia, el vostre Ernest es mor... Si vos pregunteu de què mor, digueu-els-hi, de mal d'Amèrica!, d'enyorament! No vos dic res més, perquè no puc... em canso i... em moro. Al Cel... vos ho contaré tot!»

I queda sòpit.

Els ulls oberts. Amb el grill de la mort que li puja a la gola, i en sa agonia, quan ja no té ni halé per a respirar s'obren els seus ulls per a donar pas a la cançó estimada,

Dolça Catalunya
Patria del meu cor!
Quan de tu s' allunya
d'enyorança 's mor.

PERÈ TEIXIDOR ELIAS.

Fígues 15 maig de 1916.

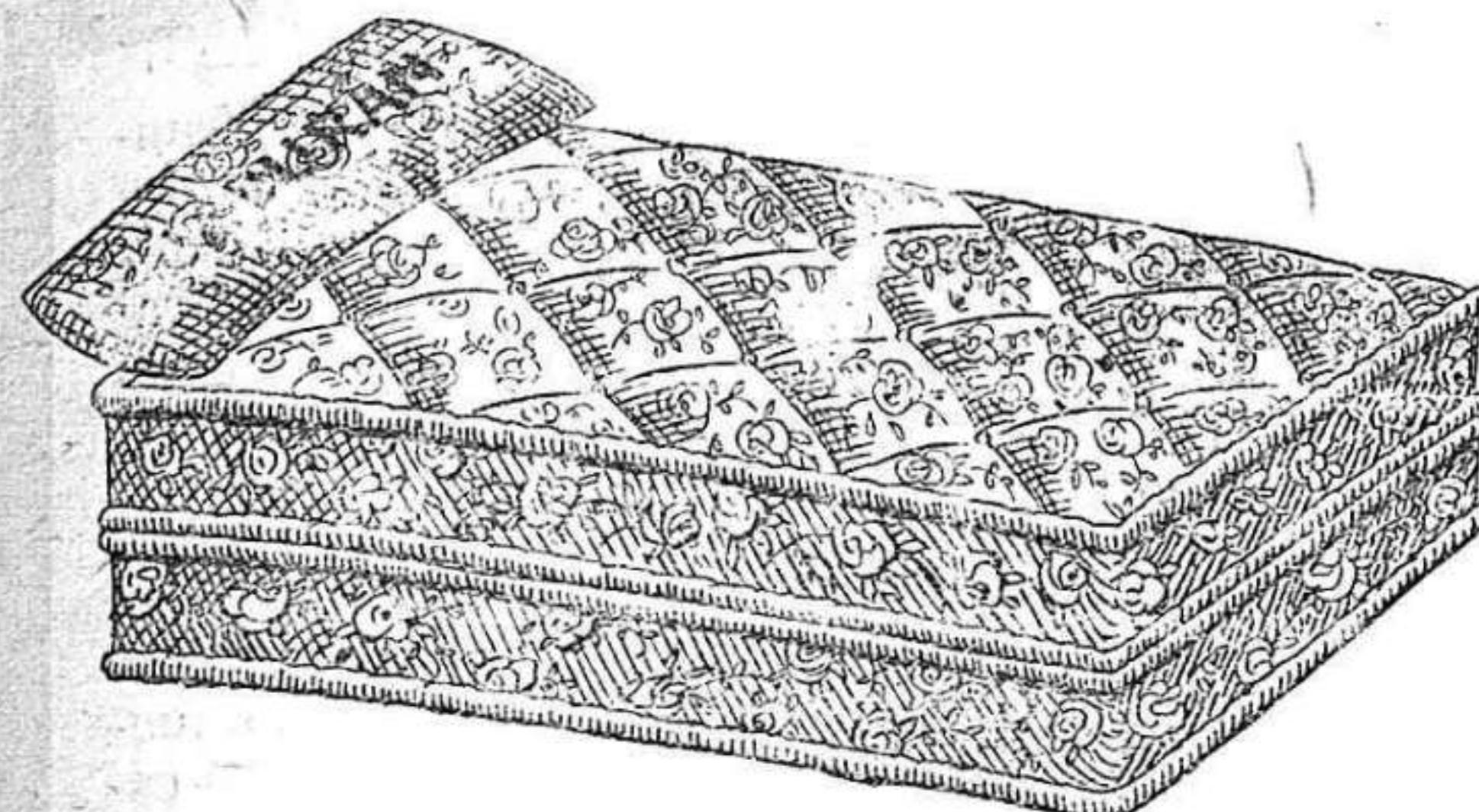
Del Monument a Monturiol

Considero que, per a contestar a les paraules que'm dirigeix el Sr. en Josep Puig Pujadas des de *Empordà Federal*, es indispensable publicar d' nou els dos articles que les motivà. Així, el que vullga jutjar la nostra actitud, podrà fer-ho amb coneixement de causa, i, amb un breu comentari final, l'assumpto quedará exposat, netament, per a que sa conciencia falli.

I

Del Monument a en Monturiol

Per a les properes Fires de Santa Creu s'anuncia un concurs de projectes i ja s'ha nomenat una junta que

Lanas en rama para Colchones

Construcción y venta de colchones de todas clases y formas

Gran especialidad en la forma inglesa

Los colchones nuevos se hacen en casa del comprador, si así lo desea para su mayor satisfacción

Se rehacen colchones á domicilio

J. DURÁN, Sucesor de Francisco Cubí

Calle de Perelada, número 16.—FIGUERAS

¡OJO! No equivocarse con el de más arriba

Se pasan por la Máquina las lanas viejas y duras, quedando blandas como en su primer estado.

NOTA.— Esta casa lava y desinfecta los colchones por infecciosos que sean.

ALERTA! ALERTA! ALERTA!

Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes de los manantiales **VICHY CATALÁN**, sin serlo.

Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrezcan, puesto que las de los manantiales **Vichy Catalán**, llevan tapones, cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre **Sociedad anónima Vichy Catalán**, y por lo tanto dejan de proceder de dichos manantiales las que no los lleven.

— 4, HORNO BAJO, 4 —

Casa exclusiva en **Géneros de Punto**

Sección especial a medida

Últimos modelos en **Trajecitos de punto** para niños a precios desde 3 a 15 pesetas

— 4, HORNO BAJO, 4 —

Hijos de
J. Matas
y Hortalàs
Figueras
Espléndidos surtidos
en NOVEDADES
para la temporada
de Primavera
* * *

SASTRERIA
DE

Fernando Sánchez e hijo

Horno Bajo, 8.—FIGUERAS

Últimas creaciones de la moda. — Especialidad en trajes de etiqueta y sport.

Ventas al contado y a plazos.

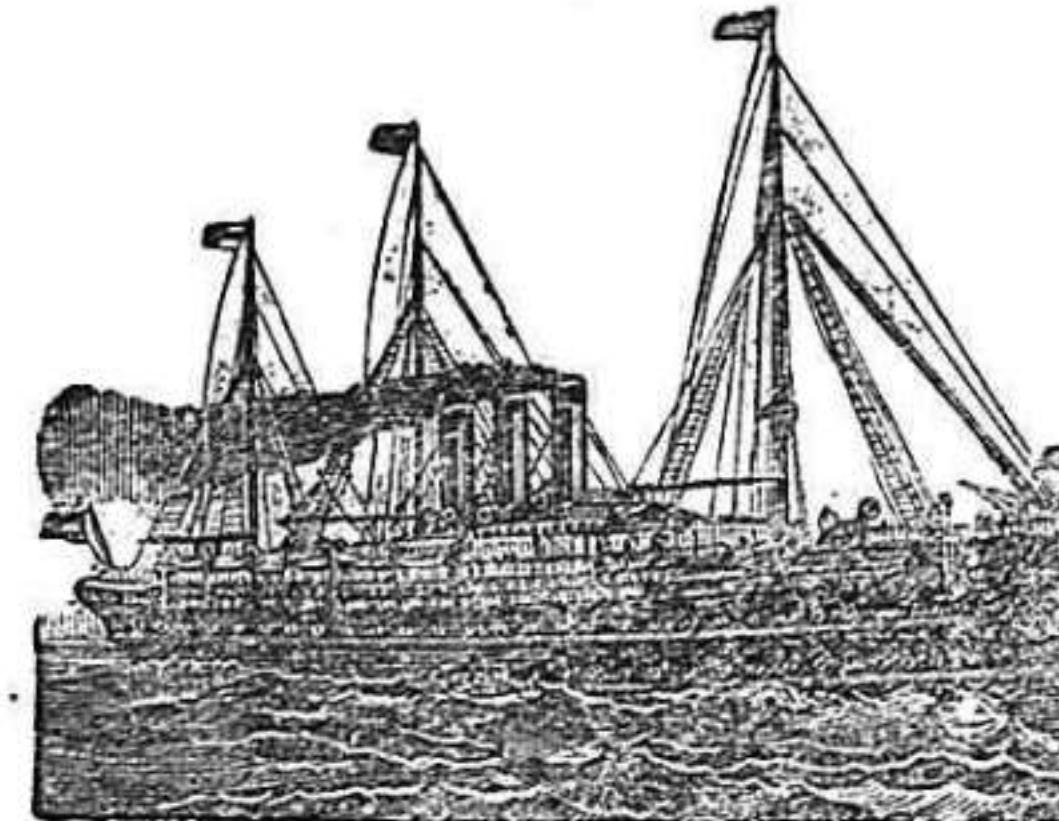
Crédito 10 meses.

Servicios de la Compañía Trasatlántica

Líneas al Río de la Plata y al Brasil

El vapor **Infanta Isabel de Borbón** saldrá el 4 de Junio de Barcelona y el 7 de Cádiz para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

El vapor **Satrústegui** saldrá el día 14 de Junio de Bilbao y Santander, el 16 de Coruña y el 17 de Vigo, para Río Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires.

Líneas a Antillas, Méjico, New-York y Costafirme

El vapor **Buenos Aires** saldrá el 25 de Junio de Barcelona y el 30 de Cádiz para New-York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

El vapor **Alfonso XII** saldrá el 19 Junio de Santander y el 21 de Coruña para Habana, Veracruz y Tampico. Admite carga y pasaje para Costafirme y Pacífico con trasbordo en Habana.

El vapor **Antonio López** saldrá el dia 10 de Junio de Barcelona, el de Valencia, el Málaga y el 15 de Cádiz para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y la Guayra. Se admite carga y pasaje con trasbordo para Veracruz, Tampico, Puerto Barrios, Cartagena de Indias, Maracaibo, Coro, Cumana, Carupano, Trinidad y Puertos del Pacífico.

Línea de Filipinas

El vapor **Eizaguirre** saldrá el de Junio de Barcelona, para Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, sirviendo por trasbordo los puertos de la Costa Oriental de África, la India, Java, Sumatra, China, Japón y Australia.

Línea de Fernando Póo

El vapor **Cataluña** saldrá el de Junio de Barcelona con escalas en Valencia y Alicante, y el 7 de Cádiz, para Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demás escalas intermedias y Fernando Póo.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables, y pasajeros a quienes la Compañía da alojamiento y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen Telegrafía sin Hilos. También se admite carga y se expedien pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

FÁBRICA DE CERERIA Y BUJIAS
MOVIDA Á VAPOR

DE
LAUREANO DELCLOS

Fábrica: Hueva, 147.—Despacho: Hueva, 15.—(Provincia Gerona).—FIGUERAS.

Elaboración especial en Cirios, Hachas y Blandones de cera pura de abejas.

Exíjase esta tan acreditada marca

— CALIZ —

Grans Magatzems Fortunet

Plaça de la Constitució, n.º 23 i Carrer de Perelada, n.º 8

FIGUERES

S'han rebut totes les novetats
per a la temporada de primavera

PREU FIXO

LA ELECTRICIDAD. -- Salvador Alegri Gelart

Depositario de la lámpara **AEG**, la mejor del mundo. Lámparas corrientes filamento carbón, de pesetas, 0'50 é pesetas, 0'70.

Lámparas filamento metálico á Ptas. 1'75 clase superior. Loza, porcelana, cristal y otros géneros.—Especialidad en las instalaciones de alumbrado eléctrico, timbres y pararrayos, á precios muy reducidos; se dan presupuestos al que lo solicite.

Se colocan tuberías para agua y gas con gran rebaja de precios.

Por 40 pesetas, un Water Closet compuesto de un depósito de hierro con boya y recort de latón.

Una cubeta porcelana Inglesa.

Un tirador porcelana con cadena de latón.

Un asiento fino barnizado.

Un enchufe y champiñones de goma.

Una suela de madera y los tornillos correspondientes.

Rambla, 11, accesorio.—FIGUERAS

Premiada en varios concursos y con cruz y diploma de gran premio en la Exposición internacional del Tibidabo de 1912.

Histógenokola Capell a base de histogenol, glicerofosfatos, formato de sosa, nuez de kola, nuez vómica y cuasia. Está indicadísimo a los propensos a la tuberculosis, a los raquílicos, diabéticos y en todos los casos de agotamiento general de fuerzas.

Denticina infantil a base de fosfato de cal asimilable, es la única denticina racional, favorece la dentición y el babeo de los niños, cura las irritaciones intestinales y los fortalece en gran manera.

Remedio Capell contra la mortalidad de las gallinas y demás aves de corral.

Ampollas inyectables y Sueros esterilizados al autoclave, Sueros orgánicos, Oxígeno puro, Vacuna, Ortopedia.

Venta: Farmacia CAPELL, Placeta, 5.-Figueras

POLVO LAXATIU BONAL

Es lo purgant mèllor, més inofensiu, de més bon pender i de resultats infalibles.

Cura lo restrenyement habitual, obra d'un modo especial a les parteres que evacuen amb molta facilitat, es la mèllor purga per les criatures i de moltíssima utilitat en certes afeccions del estòmac, fetge, fel, morenes, etz.; es també un gran depuratiu de la sanc.

Tota família previsora deu estar proveida d'un pot de tan útil medicament.

Se ven en totes les farmacies

Pastillas

ALEMANAS

del Doctor

Swanter

de Berlin

La generación actual bendice a Swanter y las venideras escupirán su nombre en letras de oro, por curar sus dolencias de las vías respiratorias con sus maravillosas **Pastillas Alemanas** de modo tan rápido y eficaz como jamás hubiera podido soñarse.

Tan eficaces son, que, una vez ingerida la primera pastilla, aquella **Tos** ronca, sofocante, que produce vértigos y dolor de pecho, cesa al momento; aquella **disnea** terrible, causada por congestión bronquial, se calma enseguida, facilitando la expectoración y descongestionando los bronquios rápidamente. Son preventivo infalible contra las Pulmonías y la panacea eficaz para sus convalecencias, abreviándolas y evitando sus fatales consecuencias. Sus principios aromáticos y antisépticos, cual **torrente** de aire vigorizador, penetran por el interior del organismo, destruyendo todos los **germenes morbosos** que lo infectan. Son eficacísimas contra la infección tifífica.

Enfermos: Pedid, exigid siempre, si queréis curarlos, Pastillas Alemanas. A 1'50 pesetas caja en todas las Boticas, Centros de específicos y en la calle de Vilanova, 1, farmacia (frente Arco Triunfo). **Barcelona.**

Venta en Figueras: MODERNA FARMACIA CUSÍ

ESQUELES MORTUORIES

Se posen en aquest periòdic a preus sumament econòmics.

EL REUMATISMO, LA GOTAY EL ARTRITISMO
SON VENCIDOS TOMANDO LA VERDADERA
PIPERAZINE-MIDY.
GRANULADA EFERVESCENTE
La única que disuelve el **92%** del ácido URICO

Grans Magatzems JORBA

MANRESA: Born, 36

BARCELONA: Call, 13 i 15

Nou método de Fotografía

Ptes. 0'80 franc de ports

Es indispensable a tots els aficionats

S'admeten sellos de correu
en pago

Secció de Relojería

Rellotges de totes menes

Rellotge de butxaca

ULTONIA

amb esfera radium per a veure les hores a les
fosques.—Máquina superior.

UN pessetes 6

Gastos de correu 0'75 ptes. — Al por mayor preus
especials.